

דגשים חשובים למדריך בהעברת פעילויות אתגר צופיות ובעיבודם עם החניכים

למה צריך לשים לב בזמן שהקבוצה מבצעת את המשימות?

- מי המנהיגים של הקבוצה? באיזה אופן הם מנהיגים את הקבוצה?
- איזה תפקידים יש בקבוצה?
- מי מנהיג את השיחה?
- מי מעודד אחרים לדבר?
- את מי שומעים?
- למי מקשיבים? למי פחות מקשיבים? למה?
- מי יותר אקטיבי? מי פחות אקטיבי ונותן לאחרים להוביל?
- מי מקובל יותר בקבוצה ומי פחות מקובל?
- האם יש קבוצות חברים?

יחסי מדריך קבוצה

- הקבוצה מתמודדת עם האתגר בעצמה, לא נותנים רמזים או פתרונות, אפשר לעצור ולשקף תמונת מצב. במקרה חמור אפשר לשתול רמזים מוסווים בתמונת מצב.
- לשמור על מתח נכון בין הצבת רף גבוה לבין הצבת אתגר אפשרי. לא ליצור אכזבה וחוסר הצלחה מתמשך.
- לאתגר את האתגר בדרכים מגוונות. להלהיב סביב האתגר.
- לתת לקבוצה להציב זמנים ואתגרים לעצמה.
- המדד להצלחת הפעילות הוא לא - האם הצלחנו לפתור את המשימה.
- לדעת להשתמש גם בכישלון של הקבוצה כמנוף לקידומה במשימות הבאות.

דרכים בהן אפשר לשנות סיטואציה חברתית:

- לתת רק לחלק מהחניכים לדבר ולהוביל, לאו דווקא למנהיגים הבולטים לעין.
- להטיל תפקידים כגון - המפריען, המוביל, הפאסיבי, זה שלא מקשיב וכו'.
- לקשור עיניים לחלק מהחניכים או לכולם.
- להטיל מומים באנשים שונים, אפשר בעזרת חבל (לקשור ידיים, לקשור רגליים וכו')
- לחבר שני אנשים או יותר אחר אחד לשני (אפשר בחבל).
- לתת הוראות בימוי (מעכשיו אתה עושה ההפך ממה שאומרים לך, מעכשיו אתה עושה הכל לאט וכד')

נושאי שיחה לפעילות בקבוצה

דינאמיקה קבוצתית:

1. תפקידים בקבוצה
2. יחסים בתוך הקבוצה
3. מגדר (היחס בין גברים ונשים בתוך הקבוצה)
4. התמודדות עם חריג בקבוצה
5. הצורך בקבוצה

תקשורת:

- סוגים שונים של תקשורת (מילולית ולא מילולית)
 - הפער בין המוסר למקבל
 - ההבדל בין לשמוע ולהקשיב
 - התמודדות עם חוסר תקשורת בתוך קבוצה
 - היכולת לקבל ולהעביר ביקורת
- תקשורת מילולית, לא מילולית, מה קורה כשאין תקשורת?

נקודות להתייחסות כלפי המשימות:

- כיצד התנהלה השיחה סביב המשימה שקיבלתם?
- האם כולם היו שותפים לשיחה?
- האם היו בעיות בביצוע שנוצרו בגלל חוסר תקשורת?
- כיצד הרגשתם בשלבים בהם לא יכולתם לדבר? (או כיצד הרגיש מי שהתקשה לדבר)
- מה הייתם עושים אחרת אם הייתם חושבים על כך מראש?

שאלות להרחבת השיחה:

- האם נתקלתם פעם בסיטואציה מצחיקה או משונה שמקורה בחוסר תקשורת?
- אילו ביטויים של תקשורת בין אנשים קיימים בחיים שלנו?
- מה קורה כאשר אין תקשורת טובה בין אנשים? מה זה יוצר?
- מה קורה כאשר יש תקשורת טובה?

הנוער העובד והלומד

המרכז להדרכה

מנהיגות:

סוגים שונים של מנהיגות:

- מנהיגות חיובית ושליטית
- מנהיג בקבוצה אל מול קבוצת מנהיגים
- מובילות במנהיגות בתוך קבוצה
- איך מפתחים מנהיגות
- פיתוח מנהיגות בקבוצה
- מנהיג לאן?
- איך מרגישים המונהגים

נקודות להתייחסות כלפי המתקנים:

- מי לקח אחריות על המשימה ולמה?
- איך קיבלה הקבוצה את העובדה שמישהו מתוכה מפעיל אותה?
- האם המנהיג השתלט על המשימה או קיבל לגיטימציה ופעל תוך שיתוף אחרים?
- שיחה על התחושות השליליות של 'המושקעים' או 'העיוורים' כלפי מי שמונהג. האם המנהיגים במשימה ידעו לקחת בחשבון, לשלב ולשתף גם את מי שהיה בעמדת נחיתות כלפי המשימה?
- האם מנהיג נחשב מי שהציע את הרעיון המוצלח או מי שעשה סדר בשיחה ואפשר לאנשים להביע רעיונות?
- האם גם למי שלא מנהיג יש אחריות כלפי הקבוצה והמשימה? (היחיד יכול להרוס לקבוצה במקרה ואין הוא נשמע להוראות או להחלטות)

שאלות להרחבת השיחה:

- אילו אנשים אתם תופסים היום כמנהיגים?
- האם מי שנחשב מנהיג באופן רשמי הוא באמת מנהיג מבחינתכם?
- האם מנהיגי הוא רק מי שמוגדר ככה על ידי תפקידו, או שמא זו תכונת אופי?
- האם אתם מכירים אנשים שאתם תופסים אותם כמנהיגים או יהיו כאלה באופן רשמי בעתיד, במסגרות בהם אתם נמצאים?
- אילו תכונות אופי צריכות להיות למנהיג?
- האם מנהיגות היא מולדת או נרכשת?
- האם אתם תופסים את עצמכם כמנהיגים?
- האם אדם יכול להיות מנהיג בתוך קבוצה גם אם הוא לא כזה באופן רשמי?

הנוער העובד והלומד

המרכז להדרכה

חשיבה יצירתית

חשיבה יצירתית - היכן אנו יצירתיים בחיים. חשיבות החשיבה היצירתית בהדרכה, בהנהגה ובפתרון בעיות.

- פיתוח דמיון ומחשבה יצירתית
- לפרוץ מסגרות חשיבה
- פתרון בעיות - תוך כדי תנועה
- פיתוח אופני חשיבה

נקודות להתייחסות כלפי המתקנים:

- ❖ מדוע התקשיתם בהתחלה לעשות את מה שנדרש? מה מנע מכם להצליח? מה הקיבעונות שעצרו אתכם?
- ❖ מה בסופו של דבר גרם לכם להצליח?

שאלות להרחבת השיחה:

- מהי יצירתיות?
- האם חוויתם פעם "חדוות יצירה"? מהי? מתי? בעקבות מה?
- איפה בחיים שלנו אנו יצירתיים?
- האם אפשר להיות יצירתיות מתבטאת רק בתחומי אומנות ויצירה גם כלפי חיי היום יום?
- האם אפשר להיות יצירתי בכתבת עבודות או הכנת שיעורי בית?
- האם אתם מרגישים כי קיימים קיבעונות בצורת החשיבה שלכם? כלפי מה? מאילו הייתם רוצים להשתחרר? (המוכר ביותר - אני גרוע במתמטיקה)
- האם חשוב שמנהיג יהיה יצירתי? מדוע?
- האם נתקלתם פעם בבעיות שהדרך לפתור אותם הייתה להשתחרר מקיבעון?
- שימוש בכלי היצירתיות לפתרון בעיות.